

PENSUM

BARNEHAGELÆRERUTDANNING

HOVEDMODELL

1. STUDIEÅR

2014-2015

Revidert 280814

Felles pensum for alle studieår:

FN`s barnekonvensjon om barns rettigheter (2003). Lastes ned fra

<http://www.fn.no/Bibliotek/Avtaler/Menneskerettigheter/FNs-konvensjon-om-barnets-rettigheter-Barnekonvensjonen>

Lov om barnehager (barnehageloven). Lov av 17. juni 2005, nr. 64. (2011). Oslo:

Kunnskapsdepartementet. Lastes ned fra <http://www.lovdatab.no>

Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver. (2011). Oslo: Kunnskapsdepartementet . Lastes

ned fra <http://www.udir.no/Barnehage/Rammeplan/>

Felles pensum for alle kunnskapsområder i 1. studieår (BULL og KKK):

Bae, B., Eide, B.J., Winger, N. & Kristoffersen, A.E. (2006). *Temahefte om barns medvirkning*. Oslo:

Kunnskapsdepartementet. Lastes ned fra

<http://www.udir.no/Barnehage/Stotterressurser/Temahefte-om-barns-medvirkning/>

Dysthe, O., Hertzberg, F. & Hoel, T. (2010). *Skrive for å lære. Skrivning i høyere utdanning*. (2. utg.)

Oslo: Abstrakt forlag

Sandvik, N. (2006). *Temahefte om de minste barna i barnehagen*. Oslo: Kunnskapsdepartementet .

Lastes ned fra <http://www.udir.no/Barnehage/Stotterressurser/Overganger/De-minste-barna-i-barnehagen/>

BHBUL1000 Kunnskapsområde Barns utvikling, lek og læring.

- Amundsen H.M. (2008). Den filosofiske praksis i møte med barn - rom for undring, dialog og ettertanke. I S. Kibsgaard (Red.), *GLSM - Grunnleggende læring i et stimulerende miljø i barnehagen* Oslo: Universitetsforlaget. (Kap. 2) (7 s.)
- Askland, L. (2011). *Kontakt med barn. Innføring i førskolelærers arbeid på grunnlag av observasjoner*. (2. utg.) Oslo: Gyldendal Akademisk Forlag. (Kap. 1-3, 6, 7) (118 s.)
- Askland, L. & Sataøen, S.O. (2013). *Utviklingspsykologiske perspektiv på barns oppvekst*. (3. utg.) Oslo: Gyldendal Akademisk Forlag. (Kap. 1, 2, 4) (130 s.)
- Bae, B. (1996). *Det interessante i det alminnelige*. Oslo: Pedagogisk forum. (Kap. 2, 9) (35 s.)
- Bakke, H.K. (2013). *Natur 1. Barn opplever naturen*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (s. 99-112, 143-150) (22 s.)
- Bakke, H.K. (2013). *Natur 2. Barn utforsker naturfenomener*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (s. 69-107) (38 s.)
- Birkeland, T. & Mjør, I. (2012). *Barnelitteratur – sjangrar og teksttypar*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (Kap 1: Barnelitteratur før og no) (20 s.)
- Birkeland, Å. & Carson, N. (2013). *Veiledning for barnehagelærere*. (3. utg.) Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (Kap 1-4) (48 s.)
- Fennefoss, A.T. & Jansen K.E. (2008). *Småbarnspedagogikk og praksisfortellinger. Pedagogisk dokumentasjon gjennom tolkning og analyse*. Bergen: Fagbokforlaget. (Kap. 3) (69 s.)
- Frønes, I. (2011). *Moderne barndom*. (3. utg.) Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (s. 53-102) (49 s.)
- Glaser, V., Moen, K.H., Mørreaunet, S. & Søbstad, F. (Red.). (2011). *Barnehagens grunnsteiner. Formålet med barnehagen*. Oslo: Universitetsforlaget. (Følgende kapitler:
Tholin, K.R., Omsorg usynliggjøres og trenger en tydeligere posisjon. (kap. 4) (12 s.).
Gjems, L., Læring i samtaler og samhandling mellom voksne og barn i barnehagen. (kap. 5) (9 s.).
Sagberg, S., Grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon : hvor grunnleggende er de? (kap. 7) (14 s.).
Mørreaunet, S., Tilgivelse – en del av barnehagens praksis? (kap. 8) (13 s.).
Kristiansen, T., Medvirkning – uendelig vanskelig, fantastisk enkelt. (kap. 14) (10 s.).
Drugli, M.B., Å møte barn med tillit og respekt gjennom å "se" hele barnet. (kap. 15) (10 s.).
Søbstad, F., Trivsel og glede i barnehagen. (kap. 19) (10 s.).
- Greve, A. (2009). *Vennskap mellom små barn i barnehagen*. Oslo: Pedagogisk Forum. (s. 85-147) (62 s.)
- Gunnestad, A. (2014). *Didaktikk for førskolelærere. En innføring*. (5. utg.) Oslo: Universitetsforlaget. (Kap. 1–4) (119 s.)
- Haugen, S., Løkken, G. & Røthle, M. (Red.). (2013). *Småbarnspedagogikk – fenomenologiske og estetiske tilnærminger*. (2. utg.) Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (Følgende kapitler:
Løkken, G., Toddleren som kroppssubjekt (kap. 2) (15 s.)
Abrahamsen, G., En god start i barnehagen; toleranse for avskjed i tårer og tid til det nødvendige (kap. 4) (20 s.)
Røthle, M., Møtet med de lekende barna (kap. 7) (15 s.)
- Høigård, A. (2013). *Barns språkutvikling. Muntlig og skriftlig*. (3. utg.) Oslo: Universitetsforlaget. (Kap. 1 og 2) (105 s.)
- Kloep, M. & Hendry, L. (2003). *Utviklingspsykologi i praksis*. Oslo: Abstrakt forlag. (Kap. 2 og 3) (58 s.)

- Kolle, T., Larsen, A.S. & Ulla, B. (2010) *Pedagogisk dokumentasjon – inspirasjoner til bevegelige praksiser*. Bergen: Fagbokforlaget. (Kap 2, 3, 4, 7 og 8) (60s.)
- Nordland, E. (1997). *Gruppen som redskap for læring*. Oslo: Gyldendal Akademisk Forlag. (Kap. 2, 4, 5 og 6) (57 s.)
- Olsholt, Ø., Lahaise, M. & Schjelderup, A. (2008). *Filosofiske samtaler i barnehagen*. Oslo: Kommuneforlaget. (Kap. 1-3, 4.1. og 4.2.) (Ca. 90 s.)
- Ramsfjell, A. (2013). Hva er barnelitteratur? Er dette en bok for barn? Refleksjoner fra et formidlingsopplegg. I Prismet nr. 2/2013 (9 s.) (Se Kompendium KKK.)
- Sandseter, E.B.H., Hagen, T.L. & Moser, T. (red.) (2013). *Kroppslighet i barnehagen. Pedagogisk arbeid med kropp, bevegelse og helse*. (2. utg.) Oslo: Gyldendal Akademisk. (Kap. 1, 2, 4, 6, 7, 8, 9, 11, 13, 14, 15) (Ca 170 s.)
- Sødal, H.K. (2013). *Kristen tro og tradisjon i barnehagen*, Oslo: Cappelen Damm akademisk. (Kap. 1, 3, 5) (Ca. 70 s.)
- Öhman, M. (2012). *Det viktigste er å få leke*. Oslo: Pedagogisk forum Kap.4-14 (213 s.)

Kompendium Barnehagelærerutdanning, hovedmodell. Barns utvikling, lek og læring. (2014) Trondheim: Tapir Kompendieforlaget.

- Bae, B. (2012). Kraften i lekende samspill. Potensial for medvirkning og ytringsfrihet. I B. Bae (Red.), *Medvirkning i barnehagen - potensialer i det uforutsette*. Bergen: Fagbokforlaget. (s.33-56) (24 s.)
- Berg, J.O. (2006). Læring skjer i samhandling. I *Bedre barnehager, skriftserie. Nr.1*. Oslo: Utdanningsakademiet. (s.4-13) (10 s.)
- Blom, K (2008). *Norsk barndom gjennom 150 år* Bergen: Fagbokforlaget. (Kap.1) (27 s)
- Dahlberg, G., Moss, P. & Pence, A. (2002). Den tidlige barndommen som konstruksjon: Hva tror vi om den? I *Fra kvalitet til meningsskapning – morgendagens barnehage*. Oslo: Kommuneforlaget, (s. 73-99) (27 s.).
- Evenstad, R. (2007) Å overse barn. Om lek og samhandling i den flerkulturelle barnehagen. I *Barn nr. 3-4*. Trondheim: NOSEB (8 sider)
- Korsvold, T. (2013) Fra familiemedlem til rettssubjekt. Framveksten av en moderne barnehagebarndom. I A. Greve, S. Mørreaunet & N. Winger (Red.), *Ytringer om likeverd, demokrati og relasjonsbygging i barnehagen*. (Kap. 5) (11 s.)
- Nodelman, P. (2010). Words claimed. Picturebook Narratives and the Project of Children's Literature. I T. Colomer, B. Kümmerling-Meibauer & C. Silva-Díaz (red). *New Directions in Picturebook Research*. New York: Routledge. (26 s.)
- Olofsson, B.K. (1993). Hva er lek? I *I lekens verden*. Oslo: Pedagogisk forum. (s.11-29) (18 s.)
- Åm, E. (1989). Lekens skjulte struktur. I *På jakt etter barneperspektivet*. Oslo: Universitetsforlaget. (s.35-62) (27 s.)

I tillegg kommer utdelt stoff tilknyttet RLE: Ca. 30 s.

BHKKK1010 Kunnskapsområde Kunst, kultur og kreativitet

- Aspeli, W. (1996). *Fortell! Fortell! Fortelling som drivkraft i lek og samspill*. Oslo: Pedagogisk forum (120 s.)
- Birkeland, T. og Mjør, I. (2012): *Barnelitteratur – sjangrar og teksttypar*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (Kap. 2 – 6 og kap. 9 – 10) (107 s.)
- Guss, F.G. (2003). *Lekens drama 2*. HiO-rapport 2003 nr 28. Oslo. (122 s.)
- Haabesland, A. Å. & Vavik, R. (2000). *Kunst og håndverk – hva og hvorfor*. Bergen: Fagbokforlaget. (s. 126-183, 186-201 og s. 206-269.) (138 s.)
- Jonstøij, T. & Tolgraven, Å. (2001). *Hundre måter å tenke på – Om Reggio Emilias pedagogiske filosofi*. Oslo: Damm Egmont. (s. 5-85.) (81 s.)
- Kibsgaard, S. (red.) (2008). *GLSM i barnehagen*. Oslo: Universitetsforlaget. Følgende kapitler:
 Angelo, E. & Semundseth, M., Språk + Musikk = Sprusikk. (Kap. 8.) (12 s.)
 Letnes, M.-A. & Jæger, H., Bilde + tekst = språklig vekst. (Kap. 12.) (15 s.)
 Sæther, M., Musikk og grunnleggende læring i et stimulerende miljø i barnehagen. (Kap. 9.) (16 s.)
- Koppers, P. med flere. (1993). *Barn lærer å tegne. FARGE 1*. Oslo: Yrkeslitteratur. (s. 7-34) (28 s.)
- Krogstad, A., Hansen, G.K., Høyland, K. & Moser, T. (red.), (2012). *Rom for barnehage. Flerfaglige perspektiver på barnehagens fysiske miljø*. Bergen: Fagbokforlaget. Følgende kapitler:
 Høyland, K. & Hansen, G.K., De fysiske omgivelsenes betydning for barnehagens kvalitet. (kap. 1) (23 s.)
 Krogstad, A., Barns topologi. (kap. 5) (15 s.)
 Nordtømme, S., Muligheter i mellomrom. (kap. 11) (15 s.)
 Thorbergsen, E., Lekemateriell og barns lek. (kap. 12) (17 s.)
- Lindqvist, G. (1997). *Lekens muligheter*. Oslo: Ad Notam Gyldendal. (Kap. 1, 2, 4, 6, 7 og 8). (70 s.)
- Liset, M.S., Myrstad, A. & Sverdrup, T. (red.), (2011). *Møter i bevegelse. Å improvisere med de yngste barna*. Bergen: Fagbokforlaget. (Hele boka.) (173 s.)
- Maagerø, E. & Olsrød, L. (2008). *Taskekrabber og andre krabber. Om å lage bok i barnehagen. Kommunikasjon, språk og makt*. I T. Moser & M. Pettersvold, (red.) *En verden av muligheter. Fagområdene i barnehagen*. Oslo: Universitetsforlaget (Kap. 2.) (20 s.)
- Stehouwer, G. & Nilsen, H. (1994). *Musikk mellom liten og stor*. Oslo: Norsk Musikkforlag. (80 s.)
- Sæbø, A.B. (2003). *Drama i barnehagen*. Oslo: Universitetsforlaget. (Alt unntatt kap. 13). (260 s.)
- Sæther, M. (2007). *Musikk i spesialpedagogisk arbeid i barnehagen*. I P. Sjøvik (red.), *En barnehage for alle*. Oslo: Universitetsforlaget. (Kap.12) (18 s.)
- Sæther, M. & Angelo E. (2012). (2. utg.). *Barnet og musikken*. Oslo: Universitetsforlaget. (184 s.)
- Sørenstuen, J. E. (2011). *Levende spor*. Bergen: Fagbokforlaget. (s. 17 – 293) (275 s.)
- Thorbergsen, E. (2009). *Barn og materialer*. Oslo: Pedagogisk Forum. (s.10-110) (100 s.)
- Thorbergsen, E. (2007). *Barnehagens rom*. Oslo: Pedagogisk Forum. (s. 9-145) (136 s.)
- Thormodsrud, E. (2013). *Ukulele Junior*. Oslo: Musikk-Husets Forlag A/S.
- Vist, T. (2013). *I lyden bor barnet, barnet bor i lyden. Om små barns forhold til musikk*. I S. Haugen, G. Løkken, & M. Røthle (red.), *Småbarnspedagogikk. Fenomenologiske og estetiske tilnærminger*. (3. utg.) Oslo: Cappelen Akademisk forlag. (s. 75-91) (17 s.)

Åberg, A. & Taguchi, H.L. (2006). *Lyttende pedagogikk – etikk og demokrati i pedagogisk arbeid*. Oslo: Universitetsforlaget. (Kap. 3. - Å forandre det pedagogiske læringsmiljøet.) (8 s.)

Barnesangbok etter klassens valg. Ca 100 s.

Noter og aktuelle artikler kommer i tillegg til bøkene. Ca 100 s.

Fem obligatoriske barnebøker som bestemmes i samråd med faglærere:

Småbarnbok/utvidet pekebok

Bildebok for større barn

Et utvalg eventyr

Et utvalg lyrikk

En selvvalgt bok

Kompendium, Barnehagelærerutdanning, hovedmodell. Kunst, kultur og kreativitet (2014), Trondheim: Tapir Kompendieforlaget:

Frisch, N. S. (2008). Når øyet styrer hånden. Om mestringsprosesser i barnehagen. *FORMakademisk vol. 1, nr. 1*. s. 85-95 (11 s.)

Hofstad, M. (2009). Små barns kroppspraksis når de tegner og maler. I *FoU i praksis 2008*. Trondheim: Tapir Akademisk Forlag. s. 143-154 (10 s.)

Hopperstad, M. H. (2005). Det semiotiske perspektivet og tegneforskningen. I *Alt begynner med en strek. Når barn skaper mening med tegning*. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag. s. 61 -66 (6 s.)

Knudsen, J.S.(2008) Forskjeller og fellesskap - musikk med små barn i et flerkulturelt perspektiv. I A.M. Otterstad (Red.) *Profesjonsutøvelse og kulturelt mangfold*. Oslo: Universitetsforlaget. s. 252-263 (12 s.)

Ramsfjell, A. (2013): Hva er barnelitteratur? Er dette en bok for barn? Refleksjoner fra et formidlingsopplegg. I *Prismet* nr. 2/2013 (9 s.)

Sæther, M. (2011). Musikk og estetiske prosesser i barnehagen. I K. Bakke, C. Jensen & A.B. Sæbø, (red.) *Kunst, kultur og kreativitet, kunstfaglig arbeid i barnehagen*. Bergen: Fagbokforlaget. (s. 73-97). (25 s.)

Torgersen, J.K. (2012). Vår digitale musikkverden. I H. Jæger & J.K. Torgersen (red.), *Medialisert barndom*. Oslo: Universitetsforlaget. (s. 30-48) (19 s.)

(Anbefalt litteratur:

Hopperstad, M. H. (2005). *Alt begynner med en strek. Når barn skaper mening med tegning*. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag.)